

Werkwijze opt-out voor Jeugdhulporganisaties

Voor jeugdhulpprofessionals en back-office medewerkers bij jeugdhulporganisaties, gemeenten en gecertificeerde instellingen

Het kan voor komen dat een jeugdige of gezin principiële bezwaren heeft tegen het delen van informatie uit het perspectiefplan met het lokale team of over de administratieve code met de administratie van de gemeente. Middels het tekenen van de opt-out verklaring geven jeugdigen en gezinnen welke informatie zij willen delen. Er bestaat een landelijke en een regionale opt-out regeling, waarvan gebruik kan worden gemaakt via één regionale opt-out verklaring. De jeugdhulpverlener dient deze opt-out verklaring goed te bewaren in het dossier.

In de specialistische jeugdhulp vanaf 2018 is de integrale en domein overstijgende aanpak een belangrijk speerpunt. Lokale teams, andere verwijzers en jeugdhulporganisaties kijken samen met de jeugdige en gezin niet alleen naar de vraag rond het kind, maar ook naar mogelijke andere ondersteuningsbehoeften binnen het gezin. Deze wordt vastgelegd in het perspectiefplan, samen met de beoogde resultaten en afspraken over door wie welke ondersteuning wordt geboden. Deze integrale blik als basis voor het bepalen van de inzet van jeugdhulp vergroot de kans op succesvolle inzet van jeugdhulp. Een jeugdige/gezin kan bezwaar hebben tegen het delen van deze gezinsinformatie met een lokale team, dan wel het toevoegen van de SPIC-code op de declaratie aan de gemeente. Het gezin kan in dat geval gebruik maken van de opt-out regeling. Er is een landelijke en regionale opt-out regeling. Dit document beschrijft wat een verwijzer of jeugdhulporganisatie moet doen als een jeugdige/gezin gebruik maakt van één of beiden opt-out regelingen.

Werkwijze opt-out

Een juiste vastlegging van de opt-out regeling middels de verklaring is van groot belang om de rechtmatigheid van de geleverde zorg te waarborgen. De onderstaande werkwijze is daarvoor vastgesteld:

1. Het gezin meldt zich aan bij een jeugdhulporganisatie met verwijzing segment C door een andere verwijzer dan het lokale team (bijvoorbeeld van de huisarts, GI of medisch specialist);
2. De jeugdhulporganisatie gaat het gesprek aan met het gezin en stelt vast dat zij de gewenste hulp in Segment C kan leveren;
3. Het gezin geeft op eigen initiatief aan bij de gewenste jeugdhulporganisatie dat zij geen inhoudelijke informatie wenst te delen met een lokaal team en/of niet wil dat de SPIC-code vermeldt wordt op de factuur die naar de gemeente gaat;
4. De jeugdhulporganisatie legt op neutrale wijze uit wat de mogelijkheden zijn met betrekking tot het niet delen van informatie met de backoffice van de gemeente of het lokale team. Dat betekent dat de jeugdhulporganisatie volgens de privacywetgeving geen invloed mag uitoefenen op de jeugdige/gezin. Alleen het inzichtelijk maken van voor- en nadelen is mogelijk, zodat het gezin op basis van alle informatie een zelfstandige overweging kan maken;
5. Indien jeugdige/gezin kiest om gebruik te maken van de opt-out regeling, legt de jeugdhulporganisatie het proces uit. De opt-out verklaring wordt door zowel de jeugdige/gezin als jeugdhulpaanbieder ingevuld en ondertekend;
6. Het gezin overhandigt het reeds ingevulde perspectiefplan aan de jeugdhulporganisatie. De aanwezigheid van het perspectiefplan is verplicht. Via het eigen netwerk van het gezin, een onafhankelijke cliëntondersteuner of via de oorspronkelijke verwijzer kan het gezin ondersteuning krijgen bij het invullen van het perspectiefplan. De jeugdhulpaanbieder slaat het perspectiefplan op in het dossier van de jeugdige/gezin, samen met de opt-out verklaring. De jeugdige/gezin krijgt een kopie van de ondertekende verklaring;
7. De jeugdhulpaanbieder levert een JW315-bericht (verzoek om toewijzing) aan bij betreffende gemeente;
8. In het JW315-bericht moet een melding door de jeugdhulporganisatie worden opgenomen dat een opt-out verklaring is ondertekend (zie hieronder);

9. Gemeente ontvangt het JW315-bericht, neemt kennis van het ontbreken van het perspectiefplan en stuurt de jeugdhulporganisatie een JW301-bericht (start zorg).

LET OP: Vanaf versie 2.2 van het berichtenverkeer (planning april 2018) zit een commentaar veld in het JW315-bericht waar de mogelijkheid bestaat om aan te geven dat de jeugdige/het gezin gebruikt maakt van een opt-out regeling. Tot die tijd dient de jeugdhulporganisatie de backoffice van de gemeente op een andere manier op de hoogte te stellen van het wel of niet ontbreken van het perspectiefplan, bijvoorbeeld via (beveiligde) e-mail of telefonisch.

Ten tijde van de voortgangsgesprekken met jeugdhulporganisaties wordt per jeugdhulporganisatie gekeken hoe vaak gebruik wordt gemaakt van de opt-out verklaring. De opt-out verklaring is onderdeel van de voortgangsgesprekken tussen jeugdhulporganisaties en de contractmanagers van de regio. Voor de jeugdigen in Segment C, bij wie geen perspectiefplan bekend is, dient een opt-out verklaring bij de aanbieder in het dossier van de jeugdige aanwezig te zijn. Indien nodig kan een materiele controle worden uitgevoerd door een onafhankelijke derde partij.